

ધોરણ : 3

પાઠ : 6

ગુજરાતી

બતક અને અથવા પણ હંસ

Sem : 2

સ્વ-અધ્યયનપોથી સોલ્યુશન

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- G3.4** કાવ્યાત્મક લખાણમાંથી શ્રવણ-અર્થગ્રહણ કરે છે. સાહિત્યિક લખાણ સાંભળીને સમજી શકે છે.
- G3.11** લેખનની જુદી-જુદી રૂઢિ પ્રમાણે લેખિત અભિવ્યક્તિ કરી શકે છે.
- G3.13** ભાષા સજ્જતા યાને વ્યાકરણના વિવિધ ઘટકોને નામ ઓળખાવ્યા વિના ઓળખતો-સમજતો થાય છે તથા એનો વ્યવહારું ઉપયોજન કરી શકે છે.
- G3.14** પરિચિત શબ્દ અને એના સમાનાર્થી અને વિરુદ્ધાર્થી શોધી તેમનો વાક્યમાં ઉપયોગ કરી શકે છે.
- G3.7** વર્ણનાત્મક લખાણમાંથી વાંચન-અર્થગ્રહણ કરે છે.

પ્રશ્ન ૧. “ઊંચા ઊંચા ડુંગર ચઢશું” ગીતને આધારે લખો.

ચડવું	:	ચડીશું	ઊતરવું	:	ઊતરીશું
તરવું	:	તરીશું	<u>ફરવું</u>	:	ફરીશું
<u>કરવું</u>	:	કરીશું	મલકવું	:	<u>મલકીશું</u>
ચરવું	:	<u>ચરીશું</u>	<u>ગાવું</u>	:	ગાશું

પ્રશ્ન ૨. હું તો ચિત્ર જોઈને લખું.

પાના નં. ૮૫ પરનું ચિત્ર જુઓ અને નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. ચિત્રમાં છ બતક છે. (ચાર, પાંચ, છ)
૨. ચિત્રમાં એક બતકને કલગી છે. (બે, ચાર, એક)
૩. ચિત્રમાં એક હંસનું બચ્ચું છે. (એક, બે, ત્રણ)
૪. ચિત્રમાં ચાર બતકનાં બચ્ચાં છે. (એક, ત્રણ, ચાર)
૫. ચિત્રમાં સૌથી મોટું પક્ષી બતક છે. (બતક, હંસ, કાગડો)

પ્રશ્ન ૩. હુંય શીખું, તુંય શીખ.

૧. હુંય	=	હું પણ	અમેય	=	<u>અમે પણ</u>
૨. તુંય	=	<u>તું પણ</u>	તમેય	=	<u>તમે પણ</u>
૩. આમેય	=	<u>આમ પણ</u>	કેમેય	=	<u>કેમ પણ</u>

પ્રશ્ન ૪. મને સમાનાર્થી શબ્દો આવડે છે હો !

ઉદાહરણ: પંખી સાથે ક્લરવ કરીશું.

કાગડો મારું પ્રિય પક્ષી છે.

૧. આખરે ખુશીનો દિવસ આવી ગયો.

મારા જન્મદિવસે અમે બહુ આનંદ કર્યો.

✓ ખુશી : આનંદ

૨. તમારી જેમ આ પણ મારું જ સંતાન છે.

આપણે આપણાં મમ્મી-પપ્પાનાં બાળક કહેવાઈએ.

✓ સંતાન : બાળક

૩. તે સુંદર સરોવર પાસે પહોંચ્યું.

મારા ગામમાં મોટું તળાવ છે.

✓ સરોવર : તળાવ

૪. તું મારો મિત્ર બનીશ.

દાદા મારા પાક્કા દોસ્ત છે.

✓ મિત્ર : દોસ્ત

૫. અહીંથી થોડાં સરોવર દૂર મારો પરિવાર રહે છે.

અમારા કુટુંબમાં અમે છ લોકો છીએ.

✓ પરિવાર : કુટુંબ

પ્રશ્ન પ. હું સાચાને ખોટું અને ખોટાને સાચું બનાવી શકું. મને મજા પડે.

પાના નં ૮૯ પર આપેલ ખરાં-ખોટાં વાંચો તેમાં ખોટાં વાક્યોને સાચાં કરીને અને સાચાં વાક્યોને ખોટાં કરીને ફરીથી લખો.

૧. બતકીએ પાંચ ઈંડા મૂક્યા હતાં.

ખરું વાક્ય : બતકીએ ચાર ઈંડા મૂક્યા હતાં.

૨. કૂતરો બતકથી ડરી ગયો તેથી તે દૂર નાસી ગયો.

ખરું વાક્ય : મરઘો બતકથી ડરી ગયો તેથી તે દૂર નાસી ગયો.

૩. તે કદરૂપું બતક નહીં પણ એક સુંદર રાજહંસ હતો.

ખોટું વાક્ય : તે સુંદર બતક હતું પણ એક રાજહંસ ન હતું.

૪. બતકને હંસ- કન્યાએ સુંદર કહ્યો કે તરત જ ખ્યાલ આવ્યો કે તે સુંદર હંસ છે.

ખોટું વાક્ય : બતકને હંસ કન્યાએ કદરૂપો કહ્યો કે તરત જ તે નિરાશ થઈ ગયો.

૫. બતકને ડોશીએ ઝુંપડીમાં રહેવાની હા પાડી કે જેથી તે બતકના ઈંડા લઈ શકે.

ખરું વાક્ય : બતકને ડોશીએ ઝુંપડીમાં રહેવાની હા પાડી કે જેથી વાવાઝોડું શાંત પડી જાય.

૬. જુવાન મરઘો બતકના અસલી રૂપને ઓળખી ગયો.

ખરું વાક્ય : જુવાન મરઘો બતકના અસલી રૂપને ન ઓળખી શક્યો.

પ્રશ્ન ૬. ઉદાહરણ જુઓ કૌંસમાં આપેલ શબ્દનો ઉપયોગ કરી
વાક્યો ફરીથી બનાવો. ક્યું વાક્ય સાચું લાગે છે તેની સામે
✓ કરો.

ઉદાહરણ : મમતા અને પૂજા વાતો કરે છે. (પણ, કે)
મમતા કે પૂજા વાતો કરે છે.

૧. હું આવીશ પણ મમ્મી નહીં આવે. (અને, અથવા)

➤ હું આવીશ અને મમ્મી નહીં આવે. ✓

➤ હું આવીશ અથવા મમ્મી નહીં આવે.

૨. મને વરસાદમાં નહાવું ગમે પણ મારા કપડાં પલળે એ ન ગમે.
(અને, અથવા)

- મને વરસાદમાં નાહવું ગમે અને કપડાં પલળે એ ન ગમે. ✓
- મને વરસાદમાં નાહવું ગમે અથવા કપડાં પલળે એ ન ગમે.

૩. મને કેળાં ભાવે પણ કેરી ન ભાવે. (અને, અથવા)

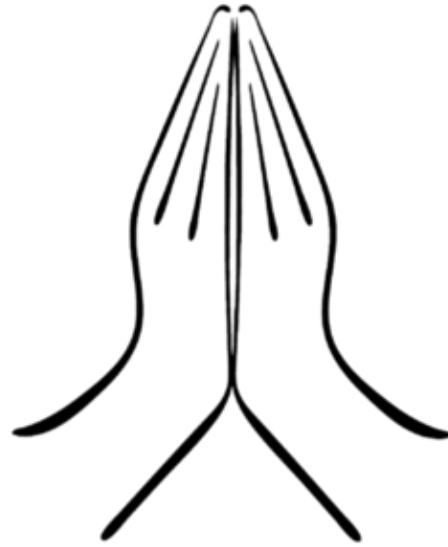
- મને કેળાં ભાવે અને કેરી ન ભાવે. ✓
- મને કેળાં ભાવે અથવા કેરી ન ભાવે.

૪. તમે મારા ઘરે આજે આવશો કે કાલે? (અને, પણ)

➤ તમે મારા ઘરે આજે આવશો અને કાલે.

➤ તમે મારે ઘરે આજે આવશો પણ કાલે? ✓

Thanks

For watching